

Amit meg kell valósítanunk...

„A nevelés célja mindig olyasvalaminek elérésére vonatkozik,
ami még nincs, hanem aminek lennie kell,
amit meg kell valósítanunk.” (Kornis Gyula)

Az 1777-ben elfogadott Ratio Educationis óta Magyarországon a közoktatás, az erkölcsi alapú nevelés államilag kiemelten kezelt közügy. A Nemzeti alaptanterv új változata nemcsak a Nemzeti köznevelési törvény elfogadásával induló közoktatási megújításnak képezi szerves részét, hanem ebbe a szélesebb oktatástörténeti kontextusba is illeszkedik.

Az új Nemzeti alaptanterv (Nat) kiadása összefügg a 2011. december 19-én elfogadott Nemzeti köznevelésről szóló törvény szövegével, amely kimondja, hogy „az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a Nat biztosítja, amely meghatározza az elsajátítandó műveltség tartalmát, valamint kötelező rendelkezéseket állapíthat meg az oktatásszervezés körében, így különösen a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására”.

Az új Nat a köznevelés feladatát az erkölcsi értékek hangsúlyozása mellett a műveltség közvetítésében, a tanulásához és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztésében, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítésében jelöli meg. Az alaptanterv kiemelt fejlesztési területei, illetve nevelési céljai a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg. E területek közül kiemelhető az *Erkölcsi nevelés*; a *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*; az *Állampolgárságra, demokráciára nevelés*; *Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése*; *A családi életre nevelés*; *A testi és lelki egészségre nevelés*, valamint a *Felelősségvállalás másokért, önkéntesség*.

Az új Nat a közműveltségi elemek meghatározásán keresztül azt tartalmazza, hogy mi minden tekinthető ma Magyarországon közös kulturális kincsnek, a nemzedékek közötti kapocsnak, továbbörökítendő ismeretnek, így – ellentétben a 2007-ben kiadottal – nem csak a fejlesztendő kulcskompetenciákat, elsajátítandó készségeket írja elő. A közös műveltséganyag meghatározása lehetővé teszi olyan tudásanyag kialakítását, amelynek ismerete minden felnőtt állampolgárról feltételezhető, és amely elősegíti, hogy egy társadalom tagjai egymással szót értsenek. Az alpműveltség kötelező tartalmi elemeinek meghatározása lehetővé teszi a közös „kulturális kódrendszer” kialakításával az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét és az iskolák közötti átjárhatóságot. A megjelenő közműveltségi tartalmak a klasszikus három iskolaszakaszhoz rendeződnek: 1–4. évfolyam, 5–8. évfolyam, 9–12. évfolyam.

A új Nat munkálatai 2010 nyarától a dokumentumot elfogadó 2012. május 16-i kormányülésig tartottak. A 2012. június 4-én kihirdetett új alaptanterv az újraszervezendő köznevelési rendszer egyik legmeghatározóbb dokumentuma, mely a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényből levezetett feladatainak megfelelően a tartalmi szabályzás megkerülhetetlen fundamentuma.

Budapest, 2012. június 10.

dr. Hoffmann Rózsa
államtitkár